

Megjelenik hetenkint háromszor a. m.
kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 frt. o. é.
Félévre 5 " 50 kr.
Évnyegyedre 3 " 25 kr.
Egy órára 1 " 10 kr.

Szerkesztői szállás:

belső társaság 122 szám.

Kiadó hivatal:

központosa Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

5t hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 6 kr. s minden hirdetés
után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelich Alajosnál (Wallzeile 22.)
Haasenstein és Voglmann (Neuer-
Markt 11 szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyitási cikkek

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett
a szerkesztőséghez címzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál
letetik.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY” 1870-ki XV-dik évfolyamára.

Hogy t. olvasóink a **küszöbön álló nagy fontosságú harci eseményekről** rögtön és pontosan értesülhessenek, minden nevezetesebb eseményről **eredeti távsürgönyöket közlendünk.** A lap megjelenése közben érkezett távsürgönyöket **külön adjuk ki és vidékre is külön expediatjuk.** A más lapok által hozott táviratokat a „Legujabb” rovatban találják fel t. olvasóink; ha a pesti táviratokkal érkeznek nevezetesebb hírek, ezeket a „K. Közlöny” rendkívüli mellékleteként, **a pesti lapok megérkezése után pár órával, külön lenyomatban hordatjuk szét.**

A Szerkesztőség.

Előfizetési-díj:

Egész évre 10 frt., félévre 5 frt 50., évnegyedre 3 frt., egy órára 1 frt. o. é.

Az előfizetési pénzek posta-utalvánnyal kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutcai könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Pest, aug. 2-án, 1870.

(B.) A mai ülés igen rövid volt, nem lévén más tárgya, mint a kolozsvari brassói vasútvonal kolozsvár-kocsárdi része tárgyában beadott módosítása az 1868. d. 45. törvényeknek, s a ház havi költségvetése.

Mielőtt a sor a napirendre került volna, a miniszterelnöknek egy Bécsből a ház elnökehez intézett levele olvastatott fel, melyben tudat adja, hogy Gajzágó Sámuel a főszámszék elnökévé nevezett ki. Azután a megerősített municipalis törvények hirdettetett ki.

Végre a tordai vasút tárgyában felállás általi szavazás történt, melyfőleg a ház az 1863. d. 45. törvények módosítását elfogadta, és így Torda városa részére a szárnyvonal biztosítva van. E mellett az Apahida és Kolozs felé vezetendő vonal által a mezőes is részesül a vasút javadalmában, míg ha a ház a pata boási vonal mellett makácson megmaradt volna, a vállalkozók rászoríthatnák volna, hogy azt megépítsék, de a patai alaguton túl alkalmasint más észszerűbb völgy mutatkozott volna, mint az a jóni, s így Torda minden vasút nélkül maradt volna.

Holnapra bízottleg leérkeznek a még meg erősítésére felterjesztett törvényjavaslatok. Ezek ki hirdetése után aztán az ülésnek beárátik, s a megnyitandó új körülből szombaton elnapolja üléseit.

A semlegesség és a civilisatio által parancsolt magatartás.

† Szt. István ezer éves birodalmának fenntartása; az alkotmányos élet és szabadság; az állami függetlenség és az emberiség haladását biztosító polgárisultság érdekeinek megvédése képezik ama zászlót, mely alatt Európa nemzeteinek, szabadságszerető fiainak, s így az alkotmányos szabadságot mindenba áldozatkészen küzdött politikai magyar nemzetnek is, sorakozni kell, a mint hogy e vezéresillagot követi ma is hazánk valamennyi igaz és hű fia.

Európa két hatalmas nemzete közt folyik ma az óriási harc, mely, bár rombolva, de javára is válhat a szabadság ügyének, ha véget vet a népek életét elsorvasztó fegyveres békének; hanem az is megtörténhetik, hogy egy egész századdal veti vissza az európai civilisatiót és nem egy államot fog független önállásától megfosztani. Mindez attól függ, minő eljárást követend a két harcoló fél; de még inkább attól, hogyan lépnek fel a maga idejében a semleges hatalmak. Ha gond lesz arra, hogy a mai nagy háború ne fajuljon élethál harcra, világgrésznünk két legműveltebb nemzete közt; ha a semleges, de együtt elhatározó sullylyal és hatalommal rendelkező

hatalmak, ép úgy mint Franciaország tette 1866-ban — idején „megállj-t kiáltanak a harcolók elé — úgy a legnagyobb veszély még elhárítható. A mérséklet eme kötelességét rója ma az európai cultura érdeke valamennyi a viszályban közvetlenül nem érdekelt hatalomra.

Ma hiábavalóság lenne a felett vitázni, ki volt a kihívó fél; mert higgadtan többé nem lehet dönteni a felett: az okozta-e a háborút, ki az ürügyet szolgáltatatta, bár előre ismerte annak horderejét; vagy az, ki ez ürügyet túlhévvvel megragadta, felhasználta.

Arra is kár lenne szót vesztegetni, hogy csak Németország folytat „nemzeti” harcot, tul csak Napoleon családi érdekéért fogott fegyvert a francia nép. Ilyesmit józan gondolkodó ma el nem hisz, bárki erősítse; mert, ha a németek nem Vilmos a sas ősz szakálláért lelkesülnek, a francziák sem oly együgyűek, hogy az erejében általuk már is megtört imperialismus önkényének szolgálatának játék-labdául.

Ha Franciaországban egyesek a „Marseillaise” hangjainál is a béke mellett nyilatkoztak; ha tény is az, hogy a délnémetek inkább szerettek volna „fegyveres semlegességet” követni, mégis tagadhatlan, hogy mindkét oldalon sikerült a harcnak nemzeti jelleget adni, a „nemzeti lelkesedést” sorompóba állítani.

Nem tudom, de aligha tévedek, midőn azt állítom, hogy a civilisatio érdekei ellen szónokolnak azok, kik a küzdelem kívül állván, a keresztes harczok fanatisáló harsonájába fújnak; mert Poroszország bukása ép úgy káros lenne a művelt Európára, a minthogy Franciaország megállítását sem követeli a szabadság ügye; nem értem én itt és ezek alatt a junker-militarismus, sem a francziák hódító legióit. Ezért rosszalom, ha semlegességet valló magyar polgár „Németország örökös ellenségeinek” nevezi a francziákat; míg a németek harczát „szent háború-nak kereszteli.

Ennél még százszorta meggondolatlanabb eljárás egyik vagy másik harcoló hatalom mellé lépésre buzdítani Ausztria-Magyarország népeit. Mint népek, győzzön bármelyik fél, veszünk mi is, mert veszít Európa és mi is e népcsaládhoz tartozunk.

Nem arról van szó, hogy ha ez vagy amaz győz, melyik mellé álljunk? hanem az a feladat, hogy a harc dühét mi semlegesek mérsékeljük, s vállvetve igyekezzünk a béke helyreállításán, a háború megrövidítésén. Erre kell Magyarország-Ausztria népeinek törekedni, kezeltfogva Angliával, Itáliával, Oroszországgal és a többi semleges hatalmakkal.

Ha ez sehogysen sikerülne, a mi alig hihető, csak akkor kell megválasztanunk azon álláspontot, melyből legtöbb sikerrel védhetjük meg saját érdekeinket, állami függetlenségünket, az alkotmányos szabadságot; így az európai civilisatio követeléseinek eleget téve, bizonynyal eleget teszünk a német és francia nagy nemzetek igaz kívánatainak és érdekeinek is. Az álláspont elfoglalására nézve államférfiainkat az adott viszonyok mellett ezeréves történelmünk tanulságai is kell hogy tájékozzák.

Nekünk senkit sem szabad kibínni; de attól is tartozkodjunk, hogy hübelebalázs módjára oda ugrassunk valamelyik harcoló fél mellé.

Ma, mint fennebb is mondók, nem Napoleon áll szembe a német néppel, hanem a francia dicsvágy mérkőzik a porosz túlbizalommal, de a zászló, mindkettőnél a nemzeti érdek. Egyik sem képes arra, hogy a másikat teljesen összemorzsolja, a mint-hogy nem is lehet az a céljuk. Bármelyik vivjön ki döntő sikert, annyiba fog ez kerülni, hogy a semlegesek maga idején közbe lépve, s tapintatosan eljárva meggyőzhetik őket arról, hogy a czündnadel egyedül üdvözítő jelvénye nem vezet a szabad egységes Németországba, s hogy Franciaország hatalmát egyéb eszközökkel kell a némettel egy színvonalon tartani, a Chassepot erre egy maga nem elegendő, ha mindjárt zuvás is hordja kezében.

A semlegesek öszinte, nyomatékos szavai, s a harczok áldozatai meg fogják

erről győzni különben is a ma elkecseregetten harcoló két nemzetet s ezek kötelessége lesz, hadseregeik hevét csillapítani, nem pedig a tüze olajat önteni.

Miért állanak tehát be mi semleges osztrákok és magyarok harczra buzdítóknak? Hogy kik a mi természetes szövetségeseink tudjuk; a viszonyok szerint ezekkel karöltve haladunk, kell haladnunk a békeszerzésnél úgy, mint a kardhuzásnál; ha a negatív érdekek nem felelték el, a pozitív jóra annál élénkebben emlékezzünk. Mi bizunk semleges szövetségeseinkben is, de bizunk magunkban is, kivált, midőn a legrosszabb esetben is, igaz ügyünket és Európa nyugalalmát lesz feladatunk védelmezni.

A mi elhivatásunk, nézetem szerint, nem az, hogy a némettel kezét fogva nyomjuk el a szlávokat, vagy románokat; hanem, hogy az alkotmányos szabadság vén gárdájaként tegyük lehetővé azt, hogy hazánkban és az európai népek családjában, melynek mi is tagjai vagyunk, német, román, szláv egyaránt élvezze a polgárisodás és béke áldásait.

Ezért győzzön a francia vagy a porosz, mi nem a harci „rajta”-val állunk elő; hanem így szólunk: hívják a semlegesek a béke olajágával, a zöldasztal mellé a harcoló feleket, s itt ismerje el Európa, hogy mindketten hősök, de nem arra hívatják, hogy egymást fogyasztásák, hanem, hogy egymás mellett harcoljanak, a tudomány és ipar legyőzhetlen, áldástosztó fegyvereivel.

Az a hatalom, mely első lépéskor a harcoló felek valamelyikének oldala mellé, s ez által egy világharcot idézend elő, akkora felelősséget vállal magára az egész művelt világ előtt, akkora bünt követendő a civilisatio ellen, hogy méltán megérdemlendő azt, miszerint minden felvilágosodott nemzet elene vigye egész erejét.

Pest, július 31. 1870.

(B.) A tegnapi ülésben két nevezetes törvényjavaslat felett tanácskozott a képviselőház. Egyik az 1869/70-ben már besorozott újonczok behívását, a másik a honvédség felszerelésére kért 5 millió forintot tárgyzata.

Mindkét törvényjavaslatot, mondhatni, egyhangulag fogadta el a ház; mert a balközép és jobboldal tömeges felállásával szemben, alig jöhet tekintetbe a szélsőbal néhány tagjának tiltakozása.

A ház ezen magatartása felelet volt azok számára, kik azt akarnák elhítni, hogy a vészperceiben Magyarországot a pártok által darabokra lehetne szaggatni.

A tegnapi vita és szavazás bizonyosságot tett arról, miszerint a magyar parlament teljes készséggel teljesíti az őszinte semlegesség minden kötelességét, de viszont a haza védelmére sem vonakodik semmi áldozattól.

Az általános vita alkalmával gróf Keglevics Béla a baloldali részéről tett némely észrevételeket a jobboldali lapok magatartására nézve, különösen idézte a „Pesti Napló” némely mondatait, melyekből azt következtette, hogy a lap francia érzelmű.

Micsoda érzelmeket táplálnak a „Pesti Napló” dolgozótársai, az az ő dolguk. A Deák-párt viszonyát a nevezett lapokhoz Deák Ferencz maga constaltta erre vonatkozó beszédében. Ebből s a párt eddigi magatartásából eléggé világos, hogy a Deák-párt a semlegesség ügyéről egy lépést sem tett más irányba, s így gr. Keglevics Béla nyilatkozata inkább csak egy hírlapi cikkre szolgáltatott volna alkalmat.

A balközép magatartása teljesen korrekt volt, midőn a kormánynak a miniszterelnök által nyilatott politikáját helyeselve, a törvényjavaslatokat egyhangulag elfogadta.

A szélsőbalnak, mely a besorozott újonczok behívásában s a honvédek felszerelésében a fegyveres neutralitásra való átlépést látja, szolgáljon felvilágosításul az: miszerint Svájc és Belgium neutralitása Európa által van biztosítva, s ezen országoktól mégis megkíváncsít, hogy neutralitásukat mindenek előtt magok biztosítsák.

A közelebbi történetek ténylog csafolják meg azok állítását, kik azt erőitették s talán most is azt erősítik, hogy az 1867-diki kiegyezés folytán nem mi magunk rendelkezünk vértünkéről, holott a kormány még a már besorozott újonczok behívását is, törvények útján látesszi.

Mennyire haladt a honvédelmi miniszter a honvédség felszerelésében és betanításában, daczára annak, hogy némely ellenzéti lapok igen sokat tettek, vagy legalább akartak tenni, ezen intézmény népszerűtlenségére, bizonyítja az, hogy ma már 80,000 főszerelt honvéd áll készen, s ezen létszám rövid időn még 40–50 ezerrel szaporítható.

Bár kíváncsatos lett volna tehát, hogy az európai krízis ki ne törjön, s még ma is óhajandó, hogy a háború localizáltsásk, de ha még egy európai háború reánk van mérve s abba nekünk is bele kellene sodortatnunk, e háború az osztrák-magyar birodalmat bizonyára nem fogja oly károsulatlannal találni, mint azt némelyek híresztelni szeretik.

Rövidbe foglalva a szélsőbal s tárgyban követett politikáját sem opportunitás, sem hazafias szempontjából nem értem s nem is irigylem, mert úgy vagyok meggyőződve, hogy az áll Magyarországot érdekében, hogy a kormány magát, ha csak lehet, a neutralitás teréről lesodortatni ne engedje de ha az események mégis lesodornak, mint egy ember álljon az ország készen alkotmányos szabadsága, függetlensége s határai védelmére.

Ismét egy új adat Mac-Mahonról, a hősről.

Mac-Mahon hősiességét jellemző tényről közöl a „Pest. Lloyd” egyik tábori levelezője. Mint mondja az adatot Mels német író gyűjteményéből, tehát hiteles forrásból meríté. Mac Mahon nevezetes hőstettei közé tartozik Todleben mesterművének a Malakoff toronyának elfoglalása. Roppant küzdelem és vérpatakok árán ért el hadosztályával a váracs előterére, s ime lélekszakadtan érkezik Pelissier egyik segédtestje azon parancssal: hagyják oda a francziák a Malakoffot azon nán, mert alá van aknázva s villanyodrony vezet a városba, honnan azt légbe röpíthetik. Mac Mahon az ókor hősiességével e borzasztó helyzetben, szemben az iszonyu veszéllyel, hogy minden pillanatban légherőpülhet egész hadosztályával—megtartá azon fölélessé, emberföltűti léleknyugalmat mely a valódi nagy férfiakat jellemzi. Megtagadta az engedelmességet, s így szólt a fővezér hadsegédéhez: „Ez a hely a Krim kulcsa, a francia zászlónak innen hátrálni nem szabad; mondja meg a tábornoknak, jelölje ki a hadosztályt, mely, ha jóslata teljesedne, a Malakoff romjait szállja meg!” A veszély csakugyan létezett, s az menté meg Mac-Mahont és hadosztályát a biztos haláltól, hogy a mellvéd cölöpjeit levágó hidászok fejsejje szétvágtá volt az aknához vezetett sodronyt is.

Ugyan-e tábornagyról olvastunk a napokban, hogy a Milanoba bevonuláskor egy kis leányka virágcsokrot nyújtán át a magentali hőnek, a nyeregbe felkiváncsolt; és a férfin, kit Franciaország legrettentetlenebb katonájának tartanak, maga elébe tiltatá a lovaglára sováro gyermekét s így folytatá diadalutját a páratlan lelkesedéstől át-meg áthatott város utcáin. Mac Mahon az újkor Bayardja; hasonlít e lovaghoz, ki vítélségre valamennyi kortársait felülmulat, s kiről az áll megírva, hogy midőn 1523-ban Rebecnél egy puskagolyó zúza össze bánterencezt, arra kéte bajnoktársait, támaszkodtak őt hátul egy fához, arczczal az ellenség felé: „én — ugymond — egész életemben soha sem fordíték hátat az ellenségnek, nem akarom ezt tenni életem végén”; s ki, midőn a bozza közelgő ellenség közül kivált az elpártolt Bourbon connetable, s látva a halálra sebzett hőst, könnyezni kezdett, így szólt hozzá: „ne engem, magatokat sirassátok, kik megtörvén fogadástokat, fejedelmek és hazátok ellen fogtatok fegyvert.” Ezek valának Bayard utolsó szavai, ekkor is hazájára, királyára gondolt; ily eszmé töltötte el Mac Mahon szívét is, midőn a Malakoff terrassán, a halál torkában állva, kézz vala Franciaországot magát a légbe röpíttetni.

Franciaországnak és ellenfeleinek hadereje

a „Pest. Lloyd” katonai munkatársa szerint következő:

Papiron van

Franciaországnak 1.140.200 embere és 70.000 tengerésze. Poroszországnak 947 ezer 329, Bajorországnak 174.201, Württembergnek 19.000, Badennek 43.800, a francia ellenfeleinek együtt 1.184.329.

Mindkettőnek vannak sor- és pótcapatai.

Franciaországnak sorcsapatai 515.000, pótcapatai 214.000 emberre vannak téva a papiron, tehát összesen 729.000 ember. Levonva ebből az Algírban maradt 26.000 embert (békében

55,000 van ott) a még olasz területen álló 25 ezeret, maradna Poroszország és szövetségesei ellen 679,000 ember.

De egy operáló hadseregnek már a csata alatt 20% at kell leltetni (betegség és nem harcolókra) a papíron álló létszámból, e szerint a tényleg működő francia hadsereg 544,000 emberre apadna. A francia hadsereg tehát így áll ma:

A Rajnánál a stratégiai felállásból következő: jobb szárny Mac-Mahon alatt két hadtest 80,000; közép hadtest Bazain alatt 120,000; balszárny 1 hadtest Frossard alatt 40,000; tartalék hadtest Canrobert alatt 60,000, a gárda Bourbaki alatt 36,000, összesen 336,000 ember. Ha a porosz északi partokra szánt hadakat 60,000-re számítjuk, maradna Páris fedezésére és erősítésére még 148,000 ember.

Ez erőkként szemben állanak Poroszország és szövetségesei.

Rajna-sereg jobbszárny Steinmetz 9. és 11. dik hadtest 50,000; közép 2. dik, 3. dik, 4. dik, 8. dik, 12. dik hadtest Károly Frigyes 150,000; balszárny a koronaherceg alatt 13. dik (hesseini), 14. dik (badei), 15. dik (würtembergi), 16. dik (bajor) hadtestek legfőbb 75,000 ember, összesen 975,000 ember. Északi-sereg 5., 7., 10. dik hadtest Vogel alatt Hannover és a partok védelmére 75,000 ember. Keleti hadsereg 1. és 6. dik hadtest Posen védelmére és a partok oltalmára 50,000 ember, összesen 400,000 ember.

Ha Poroszországnak a papíron levő 510,000 emberéből leltjük a harcoképtelenek szokott 20%-át, marad 408,000 ember.

Ez összeállításból kitűnik, hogy a francziák a Rajnánál mintegy 60,000 nyi túlerővel léphetnek fel (336,000 francia 275,000 német ellen) a mire szükségük is van, és levek a támadók, a védők mellett sokat nyom a rajnai átkelés nehézsége és az erősségek.

Hadi készülétek.

A francia főhadiszállásról folyó hó 1. ről kelt hivatalos tudósítások jelentik, hogy a bajor előőrsek a Leuter folyam felé vonultak vissza, s hogy az előőrsek közt jelentéktelen csatározások történtek. A császár jul. 31-én meglátogatta Metz környékét. Porosz szökevények azt állítják, hogy ők takarók és sátrak hiánya miatt igen sokat szenvednek. Az ellenség meg van lepve a francia fegyverek hordereje által.

A német lapok azt állítják, hogy a bajor sereg Augsburg közelében van összpontosítva. Julius 30-án a három első tüzezzel a bagyát az új faszátrakat, s a tüzezzel másnap reggel indult el. A király azon óhaját fejezte ki, hogy a sereghez kíván csatlakozni; azonban az utolsó percében erről lebeszéltek, mivel attól féltek, hogy ez által a parancsnokságban egyenlenségek fogna kiüldözteni. A várak felszereltek, s a hadügyminiszter rendeletéből két hónapra készletekkel láttatnak el.

579. sz. 1870.

Közlirát

a magyar korona erdélyi részeiben lakó művészek, gyárosok, iparosok és kertészekhez!

Az 1871. évben kezdődő s ez évben kitűnő mű és iparkészítmények, tudományos felfedezések és kertészeti ter-

ményekre terjedő londoni kiállítás sorozatában való részvétel tárgyában.

A hazánkban megindult ipari emelkedésnek belterjes és hatályos további kifejlődésének azon jótekonny befolyásra van szüksége, melyet a külföldi sokkal magasabb fokán álló iparágak és ipar, de különösen a műipar minőségére még kevésbé előrehaladt előállításokra okvetlenül gyakorol. Azon törekvés, mely az ipari művészet és műtan terén tett legújabb haladásokkal az egyes országoknak valódi, nemcsak középszerű, hanem legmagasabb ipari előállítási képességét és ekkép a különböző iparágak tényleges állapotát lehetőleg tisztán is ismeri óhajja, még Angolországban is nyilvánul, mely ország valamennyi más iparos országoknak jelenleg is el nem érte mintaképp szolgál.

Miért is ettörékvést csak annál inkább kell oly országokban érezni, melyek — mint hazánk is — Anglia példáját követni igyekeznek.

Mintán az utolsó két nagyszerű világkiállítás arra tanította a gyakorlati angolokat, hogy a kiállított tárgyak sokasága, az összeállításnak nagyszerűsége bármily magasra látványt nyújtson is a nagy közönségnek az emberi haladásról — nem valószínű a tulajdonképi célzattal, termelők alapos okulására és előmozdítására irányzott ily pompás és költséges modern világkiállítás helyett egy új kiállítási rendszer fogadtatását, melynek feladata a kiállítandó tárgyak megosztása által, továbbá a mostanig rendezett kiállításoknál tömegesen képviselve lenni szokott kisebb jelentőségű tárgyaknak bizárasa és csupán az utóbbiszert, különös olcsóságuknál vagy pedig kitűnő minőségükkel fogva feltűnő tárgyaknak elfogadása által a kiállítást valóságos tanulóságossá, serkentővé és hasznossá tenni. A mostanig divatozott érmekei által jutalmazás el fog maradni és a mennyiben csak mintaszertű készítmények fognak kiállításra bocsáttatni, maga az elfogadásban nyilatkozó szakértői elismerés s az erről kiállítandó oklevél fogja a művész vagy termelő kitüntetését képezni, úgy hogy az oklevél a nyilvánosság irányában teljesen helyettesíteni fogja a mostanig használt érmekeket. Ezen hat egymásután következő évre tervezett nemzetközi részlet-kiállítások elsője 1871-ik évi május 1-én Londonban veszi kezdetét és ugyanezen évi szeptember 30-ig tart, mely időtartam alatt a következő tárgyszakályok lesznek kiállítva: 1. Újabb tudományos felfedezések és az emberi tevékenység minden ágaiban tett találmányok. 2. Művészet és műipar; mint: olaj, víz, zománc- és porcellánfestészet stb, faragványok, márvány-, fa-, fűvenyek, Terracotta, érc, elefantcsont és más anyagokban, rézmetszvények, építészeti szobrygek, régi művek másolatai és utánzásai. 3. Kézműipar; és pedig: a) Mindenféle agyagárúk, ide érve az építészethez szükségeseket, mint: agyag- és kövedyek, porcellán árúk stb. valamint az azokhoz tartozó gépek és előállítási módok. b) Minden nemű gyapjárúk, továbbá az összes gyapjiparhoz szükséges nyersanyagok és gépek. 4. Taneszközök, mint könyvek, térképek, tanodai szerek, butorizati és felszerelési tárgyak — a testgyakorlatnál használt eszközök — ide érve a játékokat, miniatúrákat és festményeket, melyek a természet-tudományok tanításánál használtatni szokták. Az elhelyezés nem országok és nemzetiségek, hanem osztályok szerint lesz rendezve és erről az angol bizottság közgei a kiállított terhelő költség nélkül gondoskodik. Bejelentéseket a kiállításra előlított kereskedelmi és iparkamara közvetlenül elfogad. Ezen bejelentések egyelőre csupán előlegeseknek és nem kötelezőeknek tekintendők; és az illető kiállító néven vagy cégén és a kiállítatni kívánt tárgy természetének vagy minőségének és térfogatának megjelölésén kívül részletesebb adatokat nem szükséges hogy tartalmazzanak. A bejelentések utolsó határidője f. évi aug. 20-ra tehető. Az előlegesen jelentkező kiállítóknak a kötelező bejelentésre szolgáló tres ív annak idejében betöltés végett egyenkint el fog küldetni. Mintán a sorban tartandó 6 kiállításnak előiraja (programja) szerint a tárgyaknak a kiállításához való

oda fordítja, honnan füléhez hangok hatnak, sőt még a játékok eltörésénél is, azok becséjét megvizsgáló. Mindezen alig figyelembe vett nyilvánulások, a gyermek lelkében mindig egy vágyat mutatnak, melyet a nevelésnek tekintetbe kell venni.

Az első fő kellék a gyermekben hitet és áhitatot ébresztetni, az anya saját ájtatossága. — Csak ha önmaga bir vallásossággal, képes a gyermek lelkében a vallásosság szikráját felgyújtani. Fröbel anya játékdalaiban kijelöli a módokat, hogy mint lehet már a csecsemőnél a vallásos sejtelen első ébredését eszközölni.

Ezen napokban igénytelen eszközök: a kis kezek kulcsolása, hogy a tagmozdítás által a figyelem az imára fordíttassék, míg nem a gyermek azt maga mondhatja. — Az anya ájtatossága a gyermek bölcsőjénél ezt közvetlenül, bár egészen öntudatlanul tegye, mielőtt abban részt venne. Egyszerű karénekek énekeltesenek a bölcső mellett, s a hang érzéki érzésétől fokozottan magasabb érzelmekhez vezetők.

A gyermek lelkében a vallásosság ébresztésére kétséghívul a természet, ha egy kegyes jámbor elme vezeti be a gyermeket, legelőbb eszköz.

Az emberiség is gyermekkorában először a természet által pompájában és szépségében, mint jöltevő és táplálónak, mint megfoghatatlan és elérhetetlen hatalom, magasabb, a természetet uraló erőkre utaltatott, hogy lépésről lépésre egy magasabb lénybeni hitre emelkedjék fel.

A teremtő látható művei utalhatják legközelebb Istenre a gyermeket. Csak később képes a láthatatlan szellemet, az Isten ember (Krisztus) fel-fogni. És csak akkor nyeri el a keresztény vallás helyes alapját, ha a látható világban megismert teremtő lényét arra első út.

bocsátása nem föltétlen, hanem a minden országban megállapított jury határozatától fog függővé tétetni: ennél fogva az összes kereskedelmi és iparkamarák kijelölése nyomán Magyarország részére is fog központi kiállítási bizottság választatni, mely az egyes osztályok meghívására hivatott bizottságokat a szükséges képeket részint saját kezeiből, részint pedig az egyes kiállítók által a végleges bejelentési íven javaslatba hozott szakértőkből fogja megalkotítani. A kiállításához való bocsátás a maga idejében a kiállítókkal közöltetni fog. Azon reményt tápláljuk, hogy hazai művészeink, és még inkább gyárosaink és kézműiparosaink mindent el fognak követni, hogy a londoni kiállítás, mely minden eddigi kiállításnál sokkal nagyobb mértékben és tökéletesebb módon lesz tanulságos, serkentő és hasznos valamennyi kiállító és látogatóra nézve, Erdély részére érdeműs helyet vívjának ki. A kereskedelmi és iparkamara Kolozsvárt, aug. 1-én 1870.

Vidéki levelezés.

M. Várárhely, 1870. aug. 3. — Legkedvesebb vendégeink — Szerdahelyi és Prielle Kornélia — tegnap vettek búcsút a színházi közönségtől; az előadott három utolsó darab: „A lovodi árva”, „Szeleburdi” és „Csacsa nők” volt a ez utóbbi előadás fele jövedelme a marosvásárhelyi három mártír emlékszórára volt felajánva, — fájdalom! a közönség egy részének lelkesedését a permetező eső leltette, s a mi a jó védelem sokkal csekélyebb volt, mint az azelőtti előadások jövedelme.

Ha dicserő és dicserő szavakban akarnám kifejezni azt az elragadtatást, melyet e valóban kedves vendégek pár hét lefolyta alatt a közönségnek szereztek, — akkor unalmassá tenném magamat azok előtt, kiknek részük volt az élvezetben és elragadtatásban; azok pedig, kik ily módon szeretnék megismerni őket: nem érdemelték volna, hogy másikat ismerjék. Prielle Kornélia nemcsak a színpad deszkáin, hanem az élet színpadán is igen kedves, miről nemcsak azok tehetnek tanubizonyságot, kik őt már régebbi idő óta ismerik, hanem azok is, kik alkalmilag itt, amott egy-két szót válthattak vele, vagy néhány szavát hallották.

Szerdahelyi a színpadon „szeleburdi”, féltékeny férj, gentleman sat. sat. mindenekfelett udvarias és kedves ember, és hogy ez utóbbi két tulajdonságát a magán életben is magával hordja: erről ismét tanubizonyságot tehetnek sokan, igen sokan, — de főként egy, kissé koros hölgy, ki egyik előadás után az Elba fának lombjai alatt, szemével a félhomályban bérkocsi után vizsgálódva, emigy panaszkodott leányának:

„Ah, ezek a komédiások! Fi donel a mióta meglepték városunkat, még az időjárás is megváltozott, — mindig borongó idő, eső! aztán meg kocsit sem lehet kapni...”

Egy kellemes férfi hang közbevág: — Asszonyom, ime, kocsim rendelkezésére áll, tessék!

Pár perc múlva a kocsi elrobogott. A szem- és fültanúk állítása szerint ama kellemes hang a Szerdahelyi Kálmán hangja volt.

De ne itéljük ám ezen néhány szóból az egész közönség felett, mely — egy két tagját kivéve — e rövid idő alatt elég vonalmat értett el a művészet és művészet iránt: — ha van valami, mely miatt ajánlunk panaszra nyílik meg, az nem az előadás, nem bérkocsi-hiány, nem is az Elba távolsága, hanem az utóak túlzó igényes vilá-

Fröbel előtt senki sem értette egy a gyermeki kedélynek a természet jelenségeiben, a magasabb, a szellemi jelképeket nyújtani, s a tárgyról folyóvá a teremőre vezetni. Az első kert művelése, a természetben tanulás, virágzás, figyelmesség, hold és csillagok ég, nap felkelése és lementése, az állatok és növények ápolása, ismerése, mind a végtelen kegyes égi atya megismerése és szerethetősége kell szolgálja.

A gyermek-kertnek is meg van mindennapi reggeli ájtatossága ének és imában, vallásos elbeszélései és bibliai történetei; karácsonyi ünnepélye, mely az újon születtett gyermekben az emberiség megváltóját mutatja; keresztény képek mint: Jézus a gyermekeket áldja, mint fia a templomban tanít, s mint gyermek Mária ölében s. i. t. — A gyermeknek a tökéletes gyermek kell hogy példaként szolgáljon, mert a felöltött isteni tökéletében előtte még érthetetlen.

Szó és tanítás által a gyermekkor vallása el nem érhető neki először a szentet és legszentebbet sejtíteni és érezni tanulnia kell. E célra az egész környező élet légkörnek vallásos ihletéstől kell áthatva lenni, az egész környezetnek, és mindennek mit a nevelés nyújt, Istenről, a teremőről és az emberek attyáról kell tannakodni. Akkor aztán a szavak is hathatósak lesznek.

Valóban még kevéssé értik, hogy kell a vallásosság, a keresztényen hitet s a valóságos keresztény életnek a gyermekkorban termékeny földet előkészíteni.

Még egy téren se téved annyira a nevelés mint épen ezen.

Fröbel azonban feltalálta a helyes utat és módot, mint kell a gyermekkorban a szellemet, az érzék fölötti magyarázni. Egész nevelési módszer az érzéki és szellemi világ közti hasonlóságok vonalnak át vezérőnként, s mindent mint

gítás és a köveket Scylliai és Charibidsei, melyek mabolnap mindnyájunkat a tükély bizonyos fokára emelnek a balancizás művészetében.

— 8.

UJDONSÁGOK.

(—) Ő cs. és Apost. kir. Felsőke következő legfelsőbb kizáratot méltóztatott kibocsátani: Kedves Gajzágó! Őt a felállítandó állami számvevőségek elnökévé, az 1870. XVIII. dik törv. czikk értelmében, ezennel kinevezem. Kelt Bécsben, 1870. évi auguszt. hó 1. Ferencz József, s. k. Gróf Andrássy Gyula, s. k.

—? A budai kir. palota lakosztályait nemcsak javítják, hanem még némely termet egészen újonnan fognak berendezni. Ezenkívül a kertet is rendezik s több üvegházat állítanak idegen növények számára. A nagy sietőség, melylyel ugy Budán, mint Gödöllőn dolgoznak, arra enged következtetni, hogy Felsőkeik nemcsak újra meglátogatják a testvér-fővárosokat.

—? Minthogy a monetgyakorlatok a sorhadra nézt nem tartatnak meg, s minthogy a honvédség is résztvevő volt e gyakorlatokban, József főherczeg elrendelte hogy valamennyi honvédszázalój és lovas-századnak a múlt évben besorozott újonczai f. hó 30-ára behívassanak.

—? Andrássy Gyula gróf, miniszterelnök múlt vasárnap, július 31-én, Bécsbe utazott, s a hír szerint a delegációk összejöttéig ott is marad. Bécs közelében egy lakot bérelt ki, melyben családjaival együtt lakni fog.

—? Az első magyar országos dalár- és zenetűnnepélyre, melyre városunkból is többen készülnék megjelenni, a mely f. hó 18—22. dik napjain Buda-Pesten tartatik, nagyban folynak az előkészületek.

—? Új gyilkoló hadeszközt talált fel, mint a pesti lapok írják, két odaváló hivatalnok, kiknek egyike a miniszteriumnál van. Ez nem egyéb, mint hordozható ágyú, 80 fontot nyom a 300 frtba kerül. A feltalálók egy mintát be is nyújtottak a kormányának megvizsgálás végett.

(—) Magyar találmányu robbantó ágyú. A legutóbbi lengyel szabadság harcznak főmomentuma és nagyszerű segélye volt egy robbantó ágyú, melylyel a feltaláló 4—5 lövéssel képes volt ezeket megszállasztani és százakat semmiért tenni. Az említett ágyú feltalálójával Rácó Károly — tisztviselő a honvédelmi miniszteriumban — egy újabb hátaltöltő robbantó ágyút talált fel, a melynek állítólag oly iszonyatos lökéssége van, hogy egyetlen lövés 200 rendes ágyú lövéseinek felel meg.

— A „Haza” magyar életbiztosító bank 1870. július havi működésének eredménye: Benyújtott 599 darab bevallás 607,288 frt tőkére; függőben maradt a múlt hónapból 525,697 frt. Összesen: 1.132,985 frt. Ebből kiállított 556 darab 524 ezer 606 frt tőke; függőben maradt 525,709 frt; elutasított 82,670 frt. A bank működésének kezdete óta, t. i. 1867. szept. 1-től 1.132,985 forint; 1870. július hó végéig az összes benyújtott bevallások összege 30.874,662 frt.

— Az 1860-iki sorjegyeknek Bécsben aug. 1-jén történt húzásnál következő sorszámok (series) húztak ki: 228, 240, 448, 738, 1175, 1469, 2375, 3010, 3388, 3486, 3577, 4232, 4532, 4993, 5138, 5346, 5621, 6195, 7105, 7425, 7553, 7591, 7622, 7686, 8818, 9155, 9166, 9284, 9345, 9597,

egy magasabb hasonlatát, mint annak magyarázatát tüntetik elő. Az a pelv. melyebb tanulmányozása adhat csak a dolog ezen oldalának valódi értelmet az akadályozhatja félremagyarázását.

Az itt csak egész általánosságban jelölt gyermek hajtások következőleg foglaltathatnának össze.

1) Tevékenységei hajlam általánában (először csak testi mozgás utáni vágy) melynek legközelebbi kielégítése tag gyakorlatot kíván.

2) Földművelésre szűzön (rézben táp- és lak-üzetönből eredve) melynek első kielégítése a kerti ágyacskák ápolásából, s a vele egybekötött természetbe bevezetésből áll.

3) Alakítási s plasticai szűzön, mely a képző művészetekre vonatkozólag művészeti hajlammá alakul, s feltalálásra vezet, kielégítését a gyermek-kert minden teendőiben leli.

4) Művészeti szűzön, melyek a ful szervnek kiváló kifejezését kívánják, mint a zene, költészet, a színmű s táncz művészet a gyermek-kertben legelő igénybe vételüket ének, névszerint dalok által lelik, melyek a mozgást igénylő játékokat kísérik, az ezekhez csatló színi előadások és minden által, mit a gyermekkor természet szerű szabad tette hoz magával, ha szabad hatáskör s a megfelelő eszközök nem hiányzanak.

5) A tudv. ágy szűzön különböző irányban, mely kiváléppen az anyag és tulajdonai, megismerésében, mint pl. alak, nagyság, szám stb. vétetnek tekintetbe.

6) A társasági szűzön a gyermekek együttléte által kielégítve.

7) A vallási szűzön. Ezen szűzöknökben nyilvánulnak tehát az ember lélek alapvonalai általánában.

TÁRCZA.

A gyermek-kert és a gyermeki játék fontossága.

Marenholt-Büllow B. után közli: báró Perényi Málvina, gróf Hessenstein Mórné.

XII.

Fröbel az anya és játék daljaiban az anyának vezérfontalat nyújt az első évek nevelésére, a gyermeki üzetönek helyes ápolására, és névszerint a gyermek első vallási mozgalmainak megismerésére. — Majd minden a könyvben találtató dal közvetve is közvetlenül Istenre, mint mindenek teremőjére utal. Fröbel nevelés rendszerének legemlékezőbb veleje — a családban mint a gyermek-kertben a vallás, mint az embernek legmagasabb és legszentebb lelki vágya Istenet keresni s azt megtalálni tanulni, erre szolgáljon minden és mindenki.

Fröbel maga a következő szavakban mondja ezt ki: „Az Istenbeni bizalmat, a rendületlen Istenbeni bizalmat elveszté az emberiség. A gyermek kert ismét ébressze fel azt a fiatal keblekben, hogy a következő nemzedékek ismét Isten gyermekei lehessenek.”

Már a gyermekkor legelő nyilvánulásai, melyek a nyert benyomásoknál az ok keresését jelölik, Fröbelnél azon vágy előjelét szolgáltatnak, melyek a dolgok vég okai utáni fűrkészést, s az Isten megismerése utáni üzetö tüntetik fel. Ezen nyilvánulások mutatkoznak, ha pld. a zeinoron függő labdával játéknál, a gyermek szemé igen hamar a mozgó labdáról fel a zeinoron, az azt tartó kézre tekint, vagy ha minden gyermek fejét

tjat és meglepőtt nem láttunk, hisz akkor már a gyűlés, igen kevés kivétellel, a jól hangolt (?) tiszt karból állott. De meglepett az, hogy az indítványozó — ki előbbi napon az elhalasztást javasolta — maga ellen szavazott (!!!). Mi e tényben parlamentáris csínyit láttunk.

A felsorolt okokból kiindulva folyamodtunk a n. m. miniszteriumhoz, mire elutasító leirat érkezett, abban azonban az általunk földelített nepotismus és esküre vonatkozó érveinket s idézett törvényeket méltányolva nem láttunk.

Midőn mult június 21-dikén a tiszt leirat a gyűlésen felolvastatott, mindketten előbb szóval nyilatkoztunk, s azután egyikünk írásba foglalt közös nyilatkozatot olvasott fel, melyet a gyűlés nagy figyelemmel végig hallgatott s hatalmas éljennel helyezett; mit elfogadásnak tekintve, azonnal a jegyzőnek kezére adtuk. Ezután jött szövegére az el-, vagy nem-fogadás kérdése, s csak mintán a gyűlés kifáradt, ruházta a főtiszt úr az elnökséget a sepei kir. bíró úrra, ki több nehézségek közt előbb felkiáltással, azután felállással s harmadzor kétféle válasszal próbálta el mondott ki csekély többséggel az el nem fogadást. Hogy az elfogadás mellett a végső percz közeledtén nagy majoritás volt, már az is eléggé constatalja, hogy a főtiszt úr székét elhagyta, mit külföldben nem tett volna. A csekély többség pedig a tisztakar némely tagjainak pressiója miatt nőtte ki magát. A tagoknak alig fele része szavazott s külön a folyosón várta az eredményt. S így az enunciatiót a többség véleménye hű kifejezésének e részben nem mondhatjuk.

Ha a főtiszt úr már a leirat előfordultával hagyta volna el székét, azt értenék s méltányolni is tudnók. De bevárta s végig hallgatta nyilatkozatunkat, azután pedig vezette a tanácskozást, s addig forgatta, hogy az enunciatiót tovább húzni nem lehetett; a majoritás pedig mellettünk állott. S így a szék elhagyásában — mi éljenek közt történt s t. elhallgatta — csak manóvert láttunk. S sikerült is szobájában egy intézkedni, hogy a nyomás miatt a minoritás majoritássá nőtte ki magát, így menekült a főkirálybíró úr a válságos helyzetből, melyet maga készített.

A tiszt leirat megintésünkről is emlékezett azon okból, mintha mi a főtiszt úr ellen alaptalanul (?) vádaskodtunk volna.

(Vége következik.)

A mult hó 30-án történt a „K. Közlöny” idei 90-dik számában fömlített utczai botrány valódi tényállását kénytelenek vagyunk földelíteni a következőkben: Belsőútczában két falusi ember összekapott, de rövid birkózás után elcsendesülve

haladtak be Tordanczába, azonban egy városi rendőrszolgá a külszázontzából jöve távolról látta az esetet, s kettőzetett léptekkel el is érte őket, a gyengébbet közülük elfogta; de a falusi ember ellentállva, nem akart menni, szóval: védte magát, mire a szolgá kardot rántott és fokozta, lapozta egész a b. Szentkereszty féle házig, hol a falusi embert valahogy leverte, midőn már a földön végig volt nyulva, sarkával kezdte rugdosni. A körülállók közül több polgár felszólalt a tehetetlenné vált mellett, s intette a rendőrszolgát, hogy ne kegyetlenkedjék tovább rajta; de ez határt nem akart ismerni. Egy csinosan öltözött, külsejére nézve úri egyén — nem iparos — a szolgá embertelenségét meggátolni akarván, előbe állott, ezt azonban mellette lökte, mire ezen úr egy arczcsapással felelt a szolgának s a nézők közt eltűnt. A földön végignyult embernek a szolgá még adott ráadásul vagy három, talán többet is adott volna, ha bökésűségét meggátolód helybeli polgár Zeiler Jakab bádogos, emberi kötelességtől ösztönözve, kardját meg nem ragadta volna. A szolgá kardját kimenteni nem tudván, azt elbocsátotta, úgy ragadta meg mellette és pofozta az említett polgárt, a mit ez viszonozott. Mig a szolgát a körülállók feddették, a tanácsbáz felől még érkezett két hős, az egyiknek jóforma pálca volt kezében, melylyel, a nélkül, hogy a dolog állását ismerték volna, a nagyobbik

szolgá kezdte egyba főbe verni az említett polgárt, s még akkor is ütöttek, mikor kezeit lefogva vitték, mignem a pálca az ismert békeszerető polgár fején szét nem tört, és ütöttek, mig a tanácsbázhoz beértek vele. Reméljük, hogy a bántalmazott polgár tanni törvényesen ki fognak hallgattni, s a bántalmazott polgár méltányos elégtételen fog részesülni. — Eenyit a hírlapilag közölt eset helyreigazítására elmondani önvédelmi tekintetben is szükségesnek tartottunk.

Kolozsvár, aug. 3-án, 1870. **)

Ifj. Lukács János, s. k.

az esemény szemtanúja.

Nagy József, s. k.

az esemény szemtanúja.

**) A mennyiben ezen eset lapunkban hibásan lett volna közölve, szivesen engedünk tért a helyreigazításnak is. Szerk.

Gabona ár Kolozsvárt aug. 24-én 1870.

(Alsó a. mérő, középár.)

Tisztbúza 4 frt 98 kr. Elegybúza 3 frt 56 kr. Rozs 2 frt 94 kr. Árpa — frt — kr. Zab 2 frt 40 kr. Törökbuza 2 frt 82 kr. Pityóka 1 frt 76 kr. Marhabús fontja belváros 21, külvárosban 21 kr.

HIVATALOS.

Sz. 1450. 1870.

382

Árverezési hirdetmény.

A főméltóság m. kir. pénzügyminiszteriumnak f. é. 27,469. számú magos intézkedése folytán a Décs-Szamosújvári kincstári uradalomhoz tartozó, és Székpenyert Szentmártonba, Kérőbe, Ungurfalván, Kis Somkúton, Nagy Borsán, Bálványos Várallyán, Soosmezőn és Vasas Szent-Iványon fekvő rész-jószágok 1871-ik évi május 1. kezdve 10 évre fognak haszonbérbe adni.

A méltóságos m. kir. bányá-igazgatóságunk folyó évi július 28. kelt 5682. számú leirata következtében a bérbeadás nyilvános árverezésen zárt és szóbeli ajánlatok elfogadásával fog megtörténni, mely folyó augusztus hava 24-én és a következő napon déli előtti 9 órákor, a Décsi adó mint gazdasági hivatal termében fog végrehatatni.

Mindazon bérleti szándékozók kik magukat erkölcsiségük, vállalat képességük, úgy szintén a bérleti vállalatot megkívántató vagyonosságokról beigazolhatják, felhivatlak ajánlatuk 10% mint vadiumot magokkal hozva az árverezéshez megjelenni. Az egyes bérlemények körül írása úgy szintén az árverezési feltételek a hivatalnál nappali órákban megtekinthetők.

M. kir. adó mint Gazdasági hivatal. Décsen, 1870. Augusztus 3-án.

ad Sz. 250. 1870.

Arlejtési hirdetés.

Kolozs megye felső területe némely építés alatt álló utvonalaire szükséges kö, kavics és tört kő-halmok előállítására és kiszállítására vállalkozók által czeleztatván, e végből f. é. Augusztus 22-én d. e. 10 órákor Kolozsvárt, a megye házánál arlejtés fog tartatni. Tájékoztató a következők hozatala tudomásra:

- 1) A Bács-Zsombori utvonalon szükségesek: a) A Kardosfalvi hídrol a M. Nádasi vasut állomástól 540 kavics-halom. Előállítását a bási kavics-bányából. Kikialtási ára egy halomnak 3 frt 97 krt. b) A M. Nádasi vasut állomástól a M. Sárdi kőbányáig 374 tört kő-halom előállítását a M. Sárdi kőbányából. Kikialtási ára egy halomnak 6 frt 18 kr. Egy kavics vagy tört kő halom 54 kőb-láb tartalmu.
- 2) A N. Almás-Zsombori utra kell 268 kőb-láb kő Kikialtási ára egy kőb-láb 19 frt 32 kr.

A vállalkozni akarók a részletek iránt felvilágosítást nyerhetnek mindennap a vármegyeházánál a Közigazg. aljegyző irodában.

Kolozs megye Kolozsvárt, auguszt. 3-án tartott tisztviseli üléséből Gyarmathy Miklós, alispán. Csákány László, aljegyző.

(327) Ad Nrum. 284. 1870.

Hirdetmény.

A kolozsmonostori r. cath. alapítv. uradalom gondnoksága részéről közhírré tételük, hogy az uradalom kolozsmonostori két egymás mellett levő négy-négy kövű, egyik szítás, másik egyszerű szítás malmu külön, ugyisintén a volt papiros malm mellett 2 kövű szítás malmu megint külön nyilvános árverés útján, folyó 1870 ik év augusztus hó 10-kén a kolozsmonostori uradalmi gondnokság irodájában reggeli 10 órákor a többet ígérőnek három egymásután következő évre, azaz 1870-ik nov. 1 ső napjától kezdve 1873-ik oct. utolsó napjáig haszonbérbe fog nak adatni.

Miről az illetők oly hozzáadással értesítettnek, hogy magukat kellő bánatpénzzel ellátni sziveskedjenek; addig is az árverési feltételek az uradalmi gondnokság irodájában megtekinthetők lévén.

A kolozsmonostori r. kath. alapítv. uradalom gondnokságától. Kolozsmonostoron, jul. 18-án, 1870.

Sz. 2466. 1870.

Hirdetmény.

Nemes Kolozs megye törvényszéke részéről közhírré tételük, miszerint sz. k. Kolozsvár város törvényszékének július 11-én 4018-1868 sz. alatt kelt jogervényes fizetési rendelvény alapján báró Bánffy Albert felperes o. é. 1200 frt váltótörke kivételével, s ennek 1868-ik évi május 20-tól járó 6% kamatja, a már megállított 38 frt 93 1/2 kr eddigi, a jelenleg 12 frt 74 krra mérsékelt, úgy az ezután költések erejéig alperes Szóts Lajos és neje Szász Rozáliának N. Kapuson már zálogjoggal terhelt 64 házszám alatti telke, és a rajta levő következő épületeknek u. m. egy zsendő fedeltől kőház, egy istálló és székcsin, egy zsendő fedeltől szin, és ezek tartozékai, melyek az 1869 szeptember 9 én felvett becselési munkát szerint öszvesen 2337 frt 16 3/4 krra becsültettek, a törvényszék által elfogadott árverezési feltételek mellett ezenen eladásra elrendeltetük, s a helyszínen leendő fogatnabba vétele végett 2 határnap tűzetik ki, u. m. 1870. évi szeptember hó 3-ik napja és 1870. évi october hó 3-ik napja mindenkori délelőtti 9 óra.

Árverezési feltételek.

1. A felkiáltási öszveg 2337 forint 16 3/4 kr öszves becsérték, melyen alól a megbecsült épületek és telek az első árverésen nem, de a második azon alól is el fog adatni.
2. A venni szándékozók kötelesek az irt becsárnak 10%, a törvényszéki biztos kezében bánatpénzzel előre letenni; a legtöbbet ígérőnek bánatpénze benn tartatván, a vételárba betudatlik, a többiek árverés után visszaadatik.
3. Felperes, vagy felbatalmazottja bánatpénz letétele nélkül is hozzá szólhat az árveréshez.
4. A legtöbbet ígérő mint vevő köteles a vételárnak felét az árverés napjától számítva 30 nap alatt, másfelét pedig 60 nap alatt, mindég 6% kamattal együtt a t. törvényszékhez befizetni.
5. A vételár befizetése után vevő feljogosított a megvett épületes telket magára átiratni, és saját költségén magára tábláztatni.
6. Ha a vételár pontosan be nem fizetné, felperes kérése következtében a vevő kárára és költségére az árverésre újabb határidő tűzetik ki, melyen a kérdés alatti telek becsáron alól is el fog adatni.
7. Bár melyik esetben vevő a vétel napjától kezdve tulajdonosnak tekintetvén az épületekben történendő kár terhére esik.
8. Végre a vétel napjától kezdve a telek adóját fizeti, s minden terheket hordoz.

Egyideűleg felbivatnak mindazok, kik a megbecsült fekvők iránt tulajdoni, vagy elsőbbségi igényt érvényesíthetnének, hogy igény kereseteiket, a hirdetmény utolsó közzé tételétől számított 15 nap alatt, elsőbbségi bejelentéseiket pedig az árverezés kezdetéig annál bizonyosabban jelentsek be, mivel különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolva, csak a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Ns. Kolozs megye törvényszékének Kolozsvárt, 1870-ik május 31-én tartott

(332)

Haszonbéri hirdetés.

A kolozsvári ev. ref. egyháznak a magyar-kapun kívül fekvő „három li-liom” című kőcsomájá f. évi sept. 4-én d. e. Kele Izrael egyházi gazdaságok kurta-szappanyutczai 368. számú házánál tartandó árverezés útján f. évi szt. Mihály napjától kezdve 3 egymásra következő évre a többet ígérőnek bérbe fog adatni. A haszonbéri feltételek nevezett egyházi gazdaságoknál mindenkor megtekinthetők, ki egyszersmind ajánlatokat is elfogad.

(334)

Eladó borok.

Balavásáran a Le-Camus-féle udvarban a következő első minőségű és kitünően kezelt borok eladók:

1834-ik évi 50 veder,	1848-iki 50 veder,
1856-ik évi 120 veder,	1862-iki 920 veder,
1866-ik évi 220 veder,	1868-iki 710 veder,
és 1869-iki 400 veder.	

A bor hordóval, vagy a nélkül vehető.

A pinze használata még másfél évig tart.

A vásárolni akarók f. hó 16-ikáig Maros-Vásárhelyt Kozma ügyvéd uránál jelentkezésre felkéretnek.

Nyavalyatörésben (Fallsucht) szenvedőket
levél általi uton gyógyít a nehezkör valódi orvosa Dr. Kiliisch
O. Berlinben, jelenleg Louisenstrasse N. 45. Eddigélé 100-nál
több nyavalyatörést gyógyított meg. (97) (54-156)

(289)

Figyelmeztetésül

t. vásárlóinkhoz és a pótkávé fogyasztókhoz!

Egy idő óta több pótkávé-gyár arra törekszik, hogy a pótkávé árának leszállítása által, kelendősegre vergődjék, a mi részben sikerül is. Hanem mindenki belátja, hogy ez csak a termék minőségének rovására történhetik. Nem is bajlódunk volna mi más gyárak ily eljárásával, ha ezek elismert jó birne-vűnk, a legelőbbször a mi gyárunk által előállított s általános kedveltségben részesült amerikai, mooca, sziciliani-kávé utánzásával megrendíteni nem ügyeztek volna. A mi e 3 kávénem külső kiállítását illeti, sikerül is nekik azt az általunk készítetthez a tévedésig hasonlót tenni, hanem a minőséget semmi áron sem képesek eltalálni, a mi nem is gondolható, ha megfontolja az ember, mily me-sés olcsó árban bocsátják árba a czikket. Legelső sorban csak azt akarjuk, hogy szilárd jóbirtunkat, a melyet azon megörözt elv által, „csak jó czikket árulni” szerzettünk, jövőre is fenntartsuk, a miért is a t. cz. kereskedők, illetőleg a kávéfogyasztók tudomására hozzuk, hogy fennemlített 3 kávénemet úgy mint edig, ezután is hamisítatlan jó minőségben gyártjuk, s mérsékelt gyári árban áruljuk, s csak annyit akartunk megjegyezni, hogy minden kávénem, a mely nincs védőbélyegünkkel és czégtünkkel ellátva, nem a mi gyárunkból kerültnek tekintendő. A fennebbi okoknál fogva arra is indítat va éreztük magunkat, hogy Cuba kávé nevezet alatt egy új kávénemet termeljünk, a melynek védelme, hamisítása vagy utánzása végett, minden csomagot kereskedelmi törvényszékre bejegyztet védőbélyegünkkel láttunk el. Ezen Cuba-kávé, a melynek ize, a történt próbák után, a valódi Cuba kávé izéhez hasonlít, annyira, miszerint e pótkávéhoz csak kevés valódi kávé kell vegyíteni egy jeles és egészséges tápszer előállítására, mindent feljuttat, a mi eddig a mükávé termelésben előfordult. Ajánljuk tehát mindazoknak, a kik bizalmukat az amerikai, sziciliani, és mooca-kávéhoz elvesztették, ezen újánfelaltat Cuba-kávé-t, s meg vagyunk győződve, hogy ez új kávénem rövid idő alatt rendkívüli kedveltségnek fog örvendeni. Ezen kívül még úján adunk forgalomba egy Honvéd kávé-t valamint logincomabb a la Suchard-Csokoládét, a melyek úgy minőség mint csinos kiállításra nézve kívánni valót nem hagynak. A midőn pótkávé, csokoládé és spanyolviasz-gyártmányaink mellett még nagy angol szóda, valódi Amerikai petroleum, Carobbe, keményítő, enyv, szekerkenőcs-sat. rak tárunkat ajánljuk, mindig pontos és szilárd szolgáltatást biztosítunk tisztelettel

Leitner és Grünwald

magy. kir. szab. pótkávé, csokoládé és spanyolviasz-gyárosok.
Pesten, királyutczá, 60 sz.

(324)

CZETZ JÁNOS és TÁRSA

(Kolozsvárt, középuczca Folly-ház.)

Ajánlják megnagyobbított, s izletesen berendezett

első bécsi butor-raktárukat,

melyben kaphatók, vagy tetszés szerint megrendelhetők: mindenféle színű s modern, úgy egyes, mint berendezéshez szükséges egész rend-butorok, a legújabb, s izletesebb minta szerint. Ujonan berendezett kárpit- és asztalos üzlet-águnkban elvállalunk mindennemű kárpit- és asztalos munkákat, szoba-diszitményeket és mű-lécezeseket, úgy helyben, mind vidékre is.

Raktárunkban kaphatók a legszebb s újabb butor-szövetek, kész paplanok, lőszőr, s ruganyos-mátrázok, szőnyegek.

Továbbá: álló- és aranykeretű-tükrök gyári áron.

Mindennemű női-divat czikkék ruhakeimek és felöltők. jutánvos árért.

1-3

(323)

(2-2)

Egy német asszony, kész tanulni kívánó felnőtt nőnek — valamint gyermekeknek is a németnyelven oktatást adni. Bővebb felvilágosítást nyerhetni Párlautczában 208 szám alatt.

(330)

(1-*)

Figyelemre méltó hasznos találmányok!
A LONDONI VILÁGKILÁLTÁSON 1862-ben kitüntetett gyógyszeres illatszer- és oltozó asztali vegyész műkelekek:

BÁNYAY L. KÁROLY

Okleveles gyógyszerész találmányai: és vegyész gyártmányai KOLÓZSVÁRT cs. k. patens által törvényesen véd-lmezve. Az egész osztrák birodalom és Magyarország területére cs. k. királyi kiváltságot nyert!

Gyógyszeres növényi VICTORIA-PARFÜM.

Erősítő és széplítő illatszert, mely általánosan hasznosnak elismertetett. Mint illatszert, mint széplítő mosdó-szer, mint szájmosó, mint füstölő-szesz és a legkisebb ideg- és izom erősítő.

Egy üveg tartalma 8 lat VICTORIA PARFÜM.

Ára 1 frt 40 kr. o. é.

Ezen illatszer 6 Felsége a császárné és királyné legmagasabb elismeréssel PALOTA-FÜSTÖLŐÜL elfogadani kegyeskedett.

Kitüntetett gyógyszeres-növényi BALSAMIN HAJESSENTIA.

A hajkorpa gyors eltávolítására, a hajbőr tisztítására és erősítésére s főképpen a haj hullása ellen. Egy eredeti üveg tartalmaz 8 lat BALSAMIN-ESSENTIÁT.

Ára 1 frt 25 kr.

BALSAMIN HAJERŐSÍTŐ POMÁDÉ

A haj hullása ellen és a hajnövekedés elősegítéséül. Egy eredeti nagyobb tégely ára 1 frt o. é. minden raktárban.

PURITAS-PECSETTISZÍTÓSZESZ

Melylyel minden KÉLMÉK és RESZ-TYÜK színváltozás nélkül gyorsan tisztíthatók. Egy eredeti üveg ára 35 kr.

Kitüntetett gyógyszeres-növényi AROMATIN SZAJVIZ.

A foghús erősítésére, a fogak épen tartására s tisztítására, és a szájrészek rendszeres ápolására, a könnyen vérző íny- és lógult fogak szilárdítására; úgy szintén az odvas vagy bérakott fogaktól, dohányzástól vagy egyéb bűzös-szájszag gyors eltűnésére és azonnal kellemes szájlehellet eszközölésére. Egy eredeti nagy üveggel: Ára 1 frt 25 kr. o. é.

Kitüntetett: MAGYAR NEMZETI BAJUSZPEDRÓ.

Általánosan kedvelt, szilárd és tisztaságú, s tetszés szerinti hájtöngységet, mely a bajuszt nem tári, sőt fésüléskor sem tépi, s mivel zsebben hordozás alatt is megtartja eredeti jó minőségét, minden idős korban kedvezőleg használható. Egy Védjegyes érc-dobozban ára 35 kr.

Kitüntetett: ERDELYI-FLORA MOSDÓ és BE-RETVALKOZÓ-SZAPPAN

védjegyes borítékban. Ára 25 kr. o. é.

RARICAL BALZSAM: TYUKSZEM IRTÓ GYÓGYSZER.

Mely állal a „Tyukszem”-fajdalom és metező eszközök nélkül gyorsan és gyökeresen eltávolítható. Ára 1 frt.

Kitüntetett Hajfestőszert: JUVENTAS-HAJFESTŐ-SZESZ.

Mely által az ősz haj, szakál, bajusz és szemöldök 1/2 óra alatt az ifjú kórhoz hasonló természetes szőke, barna- vagy feketére, több hónapig tartóan színezhető, és oly állandó, hogy a rendes mosások után is változatlan marad. Használati eszközökkel és utasítással. Ára 2 frt 50 kr. o. é.

Kitüntetett: ERDELYI FLORA POMÁDÉ.

A haj széplítésére és rendszeres ápolására. Erőtelős üveg-tégelyben. Ára 50 kr. o. é. minden raktárban.

Az üvegekben kiálló betűkkel van jelelve: BÁNYAY L. K. Kolozsvárt.

A fennebb jelölt szabadított ki minden Ducates megrendeléséknél 10%, azaz egy tízed ár leszállítást, nagyobb megrendeléséknél aránylagosan több kedvezmény van szabályozva. A megrendelések egyenesen Kolozsvárra a Redoute ártellében lévő BÁNYAY LITERÁTI KÁROLY saját házhoz intézendők.

ORVOSILAG megvizsgálva, s VEGYTANILAG elemelve ÁRTALMATLAN, létrészekből levőknek TALÁLTATTAK, s mint legjobb minőségűek